

Види спілкування в онлайн-спільнотах та їхні характеристики

Андрій Пелешишин

Кафедра СКІД
Національний університет "Львівська політехніка"
Львів, Україна
apele@gmail.com

Зоряна Голуб

Кафедра СКІД
Національний університет "Львівська політехніка"
Львів, Україна
zorianaholub@gmail.com

The paper is devoted to the communication process in online communities. Classification into types of informative activities is suggested. Two classes of informative activity types, namely, verbal and signal, are proposed. The typical elements of the classes are scrutinized. Peculiarities of implementation and the aim of realization are described.

Ключові слова: інформаційно-психологічна маніпуляція, види інформаторської активності, ініціює повідомлення, повідомлення-реакція.

ВСТУП

Інформаційно-психологічна маніпуляція (ІПМ) є популярним інструментом впливу на реципієнтів інформації з метою досягнення широкого спектру корисливих цілей. Розробленню алгоритмів та вказівок для захисту від психологічної маніпуляції присвячено наукові праці у сферах психології, соціології, маркетингу, лінгвістики та ін. [1]. Ці алгоритми успішно застосовувалися для виявлення психологічної маніпуляції в оффлайн спілкуванні, але є неефективними для онлайн спільнот, оскільки передбачають аналіз комунікації людиною.

Значні об'єми та швидкість оновлення інформації в онлайн спільнотах вимагають автоматизованих рішень проблеми ІПМ, а, відповідно, детального аналізу та формалізації видів спілкування в онлайн-спільнотах та виділення їхніх ключових характеристик [2]. Види та характеристики онлайн-комунікації стануть основою для автоматизації процесу виявлення ІПМ в онлайн-спільнотах.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

На основі способів передачі інформації в онлайн спільнотах, наприклад повідомлення, коментар, уподобання, поширення та ін. [3], виділено види інформаторської активності, — а саме мовні і сигнальні (Рис. 1).

Універсальними мовними видами інформаторської активності є повідомлення, коментар. Повідомлення — атомарна одиниця інформаційного наповнення Веб-форуму складається з заголовку, тексту, дати створення та автора [4]. Повідомлення — це послідовність візуальних сигналів, які мають комунікативне завдання. Коментар — це, послідовність візуальних сигналів, які виконують комунікативне завдання (доповнення інформації до первинного повідомлення) лише у своєму первинному контексті.

Види сигнальних повідомлень варіюють залежно від структури онлайн спільноти. До сигнальних належать, наприклад, уподобання та поширення у Facebook; голосування (яке потім враховується під час визначення рейтингу), оцінка повідомлення (можлива лише для користувачів, які мають високий рейтинг) на мережі форумів Stack Exchange.

Оскільки форма представлення та семантичні рамки мовних та сигнальних видів інформаторської активності відмінні між собою, то значення та можливість застосування у ролі індикатора ІПМ цих видів інформаторської активності різна [5]. На основі сигнальних видів розроблено систему фільтрів, які вказують на уривок дискусії, який за

певними шаблонами сигнальної активності свідчить про можливу присутність ППМ. На основі мовних видів розроблено систему маркерів ППМ, які свідчать про наявність небажаних прихованих впливів.

Повідомлення є найбільш семантично необмеженою та контекстуально незалежною одиницею інформаторської активності. [6] На відміну від коментаря, який завжди є доповненням певного твердження, повідомлення поділяються на два види: ініціююче повідомлення та повідомлення-реакція.

Первинне повідомлення — це повідомлення, в якому надається певна інформація, ставиться питання, висловлюється позиція чи заклик до певних дій. В той час як повідомлення-реакція — це повідомлення, яке є відповіддю на інше повідомлення, містить запитувану інформацію, доповнює аспект теми, який був заторкнутий у відповідному первинному повідомленні. Повідомлення-реакція містить явно або неявно виражене посилання на повідомлення, яке спровокувало цю відповідь [7].

Розрізнення цих двох видів повідомлень необхідне для встановлення зв'язків між конкретними повідомленнями в онлайн-спільноті та відтворення логічної структури інформаційного наповнення дискусії.

Види інформаторської активності в онлайн-спільнотах

Висновок

Передумовою розроблення автоматизованих методів і засобів виявлення ППМ в онлайн-спільнотах є формалізація феноменів та аспектів онлайн-спілкування, які є ключовими з точки зору виявлення ППМ. Класифікація комунікації в онлайн-спільнотах за видами інформативної активності стане основою для

розроблення автоматизованих методів та засобів виявлення ППМ.

ЛІТЕРАТУРА

- [1] Peleszczyszyn A., Holub Z. Development of the system for detecting manipulation in online discussions // *Advances in Intelligent Systems and Computing (AISC)*. – 2017. – T. Volume 543. – С. 111-117.
- [2] Голуб З.Д. Формалізація прийомів інформаційно-психологічної маніпуляції / З.Д. Голуб // *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. Збірник наукових праць. Серія: Нові рішення в сучасних технологіях. – Х.: НТУ «ХПІ». – 2017. – № 32 (1254). – с. 55-61
- [3] Голуб З. Розроблення алгоритму виявлення шкідливих інформаційно-психологічних маніпуляцій в онлайн-спільнотах ВНЗ / З. Голуб // *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: Інформатизація вищого навчального закладу : збірник наукових праць. – № 879 – с. 33-41
- [4] Голуб З.Д. Система критеріїв для виявлення фрагментів онлайн-дискусій з підозрою на наявність інформаційно-психологічної маніпуляції/ З.Д. Голуб // *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. Збірник наукових праць. Серія: Нові рішення в сучасних технологіях. – Х.: НТУ «ХПІ». – 2018. – № 9 (1285). – с. 106-111
- [5] A. Peleschyshyn *Methods of Real-Time Detecting Manipulation in Online Communities* / I. Holub, Z. Holub // *Materials of CSIT 2016*. Lviv, Ukraine: Lviv Polytechnic Publishing House, 2016. pp. 15-17.
- [6] Peleschyshyn, Z. Holub, and I. Holub, "Formal Model and Key Features of an Online Community Fundamental for Detecting Informational and Psychological Manipulation" *Scientific and Technical Conference "Computer Sciences and Information Technologies (CSIT), 2017 XIth International. IEEE*. – pp. 101-104
- [7] R. Korzh, A. Peleschyshyn, and Z. Holub, *Analysis of Integrity and Coverage Completeness of the Informational Image of a Higher Education Institution, Modern problems of radio engineering, telecommunications and computer science*. In: *proceedings of the XIIth International Conference. TCSET'2016*, February 23-26, 2016, Lviv-Slavske, Ukraine, pp. 825-827.